

frygte for, hvad der kunde blive Følgen af, at Tienderne vare indbragne i Statskassen og stillede ens med andre Statsmidler. De frygtede for, at der jaakunde komme Forslag om at ophæve Statskirken, og saa vilde det ikke gaa, som det ærede Medlem for Bogense (M. Nielsen) syntes at mene, at naar man kom til det Punkt, at man ophævede Statskirken, saa udleverede man disse Midler til Præsteflabet og Gejstligheden, nej, saa vilde det gaa saaledes, at Staten beholdt disse Midler og brugte dem til sine andre Fornødenheder. Jeg tvivler ikke paa, at dette kan være overordentlig demokratisk, og under andre nationale Forhold vilde jeg ogsaa være en Tilhænger af at faa disse Penge ind i Statskassen, men jeg siger, at kommer der den Dag, som vi alle maa haabe, ikke kommer, at vi her i Landet opleve en sffindelig Besættelse, er der mere Tryghed i, at Kirken her i Landet er i alleregentligste Forstand en Folkkirke, end deri, at den bliver, saaledes som den vil blive, naar dette Præstelønningslovsforslag vedtages, særlig naar det vedtages, uden at en Præstevalglov følger med, en slet og ret Statskirke, hvor Præsterne ikke ere andet end Statsembedsmænd. Da vil jeg sige, at der var adskillig mere Betryggelse i, at der ved hvert Sogn var en Kapital, som sikrede Sognet og Menigheden en Præst, og at ikke andre havde Raadighed over denne Kapital end Sogneraadet og Menighedsraadet, det Menighedsraad, som ogsaa valgte Præsten. Jeg siger, at der vilde være ganske anderledes national Modstandskraft i en saadan Ordning, end i den, som nu foreslaas. Det var den egentlige Bevæggrund til den Udtalelse, jeg fremkom med forleden Dag om, at jeg i Hjertet ikke sympatiserer med det, der her er i Færd med at gøre sig gældende. Men jeg indrømmer paa den anden Side, at saa langt som vi ere komne frem i denne Sag, og efter at man i en Menneskealder har oparbejdet dette Standpunkt, vil der næppe nu være Mulighed for at komme bort deraf.

Ærede Medlemmer have ogsaa udtalt sig om de Bemærkninger, jeg fremkom med om Havelodderne. Ærede Medlemmer, der have opfattet mine Udtalelser, som om jeg skulde være imod, at Præstegaardsjorderne bleve udstykkede, tage aldeles fejl, hvad allerede ligger deri, at jeg udtalte, at naar vi overhovedet skulde ind derpaa, trøede jeg, at man helst maatte tage al Jorden fra Præsterne, da den næppe giver det tilstrækkelige Udbytte i Præsternes Hænder, og endnu mindre vil komme til at give det, naar den skal indskrænktes til den her fore-

slaaede Størrelse. Men jeg sagde over for dette Spørgsmaal, at det forekom mig, at det ikke var tilstrækkelig undersøgt endnu, hvilken Størrelse af Lodder der virkelig er Brug for, og deri forekommer det mig, at de ærede Forslagsstillere maa give mig Ret. Det er ikke mere end to Aar siden, at ærede Medlemmer her i Salen indbragte et Forslag om Havelodder. Det var vist det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen), der var en af Hovedtalerne for dette Forslag, og jeg husker overordentlig godt det fantasstrige Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem i den Anledning. Han udviklede, hvorledes man vilde faa at se hele Danmark forvandlet til en eneste blomstrende Have fuld af Buske og Frugttræer, hvorfra man vilde sende sine Frugter til Konserverfabrikkerne, som saa ved Hjælp af det billige Suffer vilde forvandle Frugterne til Syltetøj. Men det Forslag var baseret paa en helt anden Størrelse af Lodder end det, som de ærede Medlemmer nu have foreslaaet til Erstatning for Havelodderne. Det var ganske smaa Lodder og Smaahaver, man den Gang tænkte paa, og andet var det ikke, som den Gang var bragt i Forslag. Men naar vi nu have med et Forslag at gøre om Lodder paa indtil $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn, saa synes jeg ikke, at man kan nægte, at der er en saadan Modsigelse mellem disse to Forslag, at man vel vil kunne fremkomme med en Bemærkning om, at Sagen bør undersøges omhyggeligere, inden man slaar fast, hvilken Størrelse Lodderne skulle have, og hvorledes den hele Udstykning skal foregaa. Fordi man fremkommer med den Slags Bemærkninger, behøver man ikke i sfterneste Maade at have Dybt til at spørnde Ven for Forslaget eller overhovedet at nære forstyrrende Planer i den Retning. Ingenlunde! Jeg tillod mig at henlede Opmærksomheden paa, at vi lige forud for denne Sags Behandling havde haft et Forslag til Behandling, der viste, at Lodder af den Størrelse aldeles ikke lod sig afsætte. Vi havde et Forslag fremme, som den højtærede Finansminister fremlagde om Udstyknngen af Jaurholm og Trollesminde eller rettere sagt om Udsættelsen deraf, hvorved Ministeren fik Bemyndigelse til paa ny at bortforpagte disse Gaarde i hele deres Størrelse. Grunden dertil var, at Finansministeren forgæves har forsøgt at faa Lodder af dem bortsolgte. Derfor tror jeg, at det er meget besøjet, naar man siger: Lad os en Gang faa virkelige Oplysninger om, hvilke Lodder det er, der her i Landet er Trang til, og hvilke der vil kunne finde Afsetning, for at vi ikke skulle opleve dette, at Kommunerne brænde inde